

Een georganiseerde overheid tegen georganiseerde criminaliteit

Klik eenvoudig door dit document heen

Gebruik de linkjes en/of het menu aan de rechterzijde

Criminelen verdienen miljarden aan ondermijnende criminaliteit. Dit gaat gepaard met excessief geweld, intimidatie en omkoping. Jonge en kwetsbare mensen worden gerekruteerd en wijken raken in de ban van de criminaliteit. Zo ondermijnt deze gevaarlijke parallelle wereld onze samenleving en rechtsstaat.

 Parallele wereld

Ondermijning kunnen we alleen effectief aanpakken als we het samen doen. Met overheidsinstanties én private partijen kunnen we oprollen, afpakken en voorkomen.

 Overheidspartners

 Private partijen

 Oprollen, afpakken en voorkomen

Met ons lokale, regionale, nationale en euregionale netwerk en door onze ontkleurde structuur zijn we als RIEC's, LIEC en EURIEC de ondersteunende schakel van deze brede maatschappelijke aanpak van ondermijning.

 Ondersteunende schakel

Drugs

Mensenhandel

Fraude & Witwassen

Het RIEC-LIEC streeft naar:

Een sterke overheid en een weerbare maatschappij

- ✓ Door middel van een proactieve **integrale aanpak**
- ✓ Het **versterken** van de **uitvoeringskracht** en de **slagkracht**
- ✓ Een **brede** maatschappelijke **coalitie** tegen ondermijning

Het RIEC-LIEC vormt in de aanpak van ondermijning:

Het platform voor integrale **informatie, analyse en aanpak**

De expert in de **integrale en bestuurlijke aanpak**

De **verbindende schakel**, van lokaal tot euregionaal

Lees meer

Zo willen wij ondermijning de komende jaren nog beter aanpakken:

1

Om criminelen een stap voor te blijven wil het RIEC-LIEC zijn partners helpen om **expertise en instrumenten doorlopend te vernieuwen en maatschappelijke coalities steeds verder uitbreiden.**

Samenwerken is een vak

2

De **versterking van de aanpak van ondermijning in de regio's met behulp van het Ondermijningsfonds** is bijzonder effectief gebleken. Dit willen we vasthouden en verstevigen.

Structureel ondermijningsfonds

3

Intelligence is één van de belangrijkste wapens tegen ondermijning. Door nieuwe analysetechnieken maken we onze **informatiepositie steeds dynamischer**. Hiervoor hebben we een **veilige basis** nodig, waarin integrale informatie op een rechtmatige wijze wordt vastgelegd.

Integrale intelligence

Een Pact voor de Rechtsstaat

In tien jaar de drugscriminaliteit in Nederland sterk terugdringen, dat is het doel van 'Een Pact voor de Rechtsstaat'. Onder andere door te investeren in integrale samenwerking en maatschappelijke coalities op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Bekijk het voorstel van het Strategisch Beraad Ondermijning

Weerbare overheid in de coronacrisis

De coronacrisis zet de overheid onder grote druk. Tegelijkertijd zien we dat de georganiseerde criminaliteit zich razendsnel aanpast aan de omstandigheden. Het RIEC-LIEC helpt de partners hierin mee te veranderen en signaleert, analyseert en ondersteunt ook nu in de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Meer info

Het RIEC-LIEC vormt in de aanpak van ondermijning:

Het platform voor integrale **informatie, analyse en aanpak**

Via ons platform kunnen onze partners criminele netwerken effectief in beeld brengen en oprollen. Ook brengen wij samen zwakke plekken in de samenleving in beeld zodat wij deze integraal kunnen aanpakken.

Zwakke plekken in beeld gebracht

Kijkje in de kas

De expert in de **integrale en bestuurlijke aanpak**

Samen met de partners groeit de expertise over de mogelijkheden en onmogelijkheden van de integrale en bestuurlijke aanpak. Wij verkennen continu nieuwe mogelijkheden op lokaal, regionaal, nationaal en eureginaal niveau en agenderen mazen in de wet- en regelgeving.

Kennis & expertise

Nieuwe mogelijkheden

De **verbindende schakel**, van lokaal tot eureginaal

De georganiseerde criminaliteit opereert mondiaal, maar wortelt en investeert lokaal. Daarom is het zo belangrijk dat integrale partners op lokaal, regionaal, nationaal en eureginaal niveau verbonden zijn. Ons netwerk van RIEC's, LIEC en EURIEC zorgt ervoor dat we snel kunnen schakelen op verschillende niveaus en dat we steeds de juiste partners met elkaar weten te verbinden. Ook zorgen we dat we kennis eenvoudiger met elkaar kunnen delen.

Lokale criminaliteit

Internationaal infoplein

TERUG

“Het gaat mij niet alleen om de ondermijning van de rechtsstaat, maar ook om de grote sociale schade. Kinderen die de harde, ellendige wereld van de drugs in worden gezogen. Hele wijken worden vergiftigd door de kille, gewelddadige en nietsontziende drugscene. Om die wereld aan te pakken zijn repressie en preventie nog steeds belangrijk, maar alleen duurzaam effectief als ze zijn afgestemd in een brede, maatschappelijke aanpak.”

Ad van Breukelen, hoofd RIEC Midden-Nederland

Lees het verhaal van Jaghja

Escaperoom 'Foute centen'

Overheidspartners

Het RIEC-convenant geeft overheidspartners de kans om informatie te delen, zodat we gezamenlijk criminele netwerken beter in beeld kunnen brengen. Aan de casustafels en op de informatiepleinen worden onder leiding van de RIEC's, op basis van deze informatie en analyses, interventiestrategieën besproken. Dit resulteert vaak in integrale controles, die heel veel informatie opleveren voor een effectieve aanpak van criminelen. Het is niet altijd eenvoudig om alle partners 'aan boord' te krijgen, maar het effect van zo'n integrale actie is vaak groot.

Witwassen en hennepcultuur in het Westland

TERUG

Private partijen

Het smeden van maatschappelijke coalities is een belangrijk onderdeel van het werk van het RIEC-LIEC. Inmiddels zijn er tal van voorbeelden waarbij overheid en private partijen samen barrières opwerpen tegen ondermijnende criminaliteit.

 Het notariaat als poortwachter

Zo is er samenwerking op het gebied van post- en pakketdiensten, rond de bloemenveiling Royal Flora Holland, Schiphol, de Rotterdamse haven, kleine en grote vliegvelden en LTO Nederland. Ook scholen vormen een belangrijke samenwerkingspartner.

 Bloemenveiling Royal Flora Holland

 Schiphol

 Rotterdamse haven

 Vliegvelden

 Scholen

“Inmiddels pakken we als RIEC-LIEC bestel al ruim tien jaar ondermijning aan en we weten dat het alleen effect heeft als we het samen doen. Niet alleen toezicht en handhaving spelen een rol, we moeten allemaal aan de slag. De publiek-private samenwerking is daarin onmisbaar. Daarom zoeken wij actief de samenwerking met private partijen. Maar ook het bestuur speelt een belangrijke rol. Een fenomeen als OMG, dat ook sterk gerelateerd is aan drugs, kun je niet alleen vanuit justitie aanpakken, daar heb je de gemeenten heel hard bij nodig.”

Nadine Vaes, hoofd LIEC

TERUG

Ondermijningsbeelden

De afgelopen jaren leverden de analisten van de RIEC's en het LIEC vele lokale, regionale, provinciale en landelijke ondermijningsbeelden op. Ondermijningsbeelden zijn gebaseerd op de professionele intuïtie van professionals en geven een schat aan informatie die je lang niet altijd in de systemen kunt terugvinden. Kwetsbare plekken en onbekende fenomenen worden blootgelegd. Daardoor vormen ondermijningsbeelden een belangrijk startpunt voor de lokale of regionale aanpak van ondermijning. Andere analyses gaan nog verder de diepte in. Ze brengen de problematiek tot op adres en persoon in kaart. Onmisbaar bij de voorbereiding van een lokale actie.

Kijkje in de kas

Volle plastic zakken en boodschappentassen staan te wachten op het bed. Moeder en zoon pakken wat gelaten de laatste spullen in voor de zoveelste verhuizing. Voor arbeidsmigranten hadden ze het best goed voor elkaar: samen een eigen kamertje met twee bedden en een keukenblokje. Helaas is het kamertje eigenlijk een opslagruimte in een bedrijfspand, zonder ramen en dus geen daglicht, waar wonen verboden is. Alle bewoners moeten weg en de gemeente verzegelt de kamers.

De Bulgaarse moeder en zoon werken voor een van de vele uitzendbureaus voor arbeidsmigranten in de regio Den Haag, die vooral mensen leveren aan de kwekerijen in de regio. Onder leiding van het RIEC startten de Inspectie SZW, gemeente Den Haag, gemeente Westland, de politie en de Belastingdienst een grootschalige casus om arbeidsuitbuiting in de regio aan te pakken. Vandaag staan vijftig mensen van deze overheidsdiensten klaar om de eerste grote controle uit te voeren. Werktijden, beschermingsmiddelen, verdienen, ingehouden kosten, vervoer én huisvesting worden onder de loep genomen.

De controles maken deel uit van een grote, langer lopende RIEC-casus in de regio Den Haag. Deze integrale casus is gericht op het voorkomen en aanpakken van arbeidsuitbuiting in relatie tot een aantal malafide uitzendbureaus. Naast het inzetten van integrale interventies richt het project zich op het opstellen van een integraal barrièremodel tegen arbeidsuitbuiting door malafide uitzendbureaus. Bovendien worden bestuurlijke signalen gebundeld in een rapportage voor beleidsmakers en bestuur. In deze rapportage worden aanbevelingen gedaan om de wet- en regelgeving aan te passen om arbeidsuitbuiting beter tegen te kunnen gaan.

Bron: Code Geel

TERUG

“De rol van het RIEC-LIEC als ontkleurde verbinder en aanjager is onmisbaar gebleken in de gezamenlijke aanpak van ondermijning. Samenwerken blijkt een vak waarvoor je energie, competenties en vaardigheden nodig hebt, juist ook omdat we werken met organisaties die verschillen in doelstelling en cultuur. Deze rol hoort erbij en dat maakt het nodig deze steviger te funderen in de aanpak. Wil je samen stappen maken in de aanpak van ondermijning dan zul je ook duurzaam moeten investeren in deze verbindende rol.”

Caspar Hermans, hoofd RIEC Amsterdam

“Op lokaal en regionaal niveau moet een vervolg komen op de ondermijningsgelden en de versterkingsplannen van de RIEC's, in de vorm van een structureel ondermijningsfonds. De uitvoeringskracht moet worden versterkt. Doorontwikkeling van het RIEC-LIEC bestel speelt hierbij een cruciale rol. RIEC's moeten nog meer dan nu een platform worden voor rechtmatig en veilig delen van informatie en een aanjager zijn van gezamenlijke uitvoering.”

Peter Noordanus, voorzitter Strategisch Beraad Ondernijning

Kennisplatform Ondernijning

TERUG

Weerbare sierteelt- sector

Bron: Code Geel

De Nederlandse bloemenveilingen behoren samen met Schiphol en de havens tot de grootste logistieke knooppunten van Nederland. Met import en export over de hele wereld, is de bloemenhandel aantrekkelijk voor criminelen. Niet zozeer de veiling zelf is kwetsbaar voor ondermijning, maar wel het logistieke proces eromheen. Een derde van de wereldhandel in bloemen loopt via Nederland. De aanvoer komt met vliegtuigen en vrachtwagens vanuit Europa, maar vooral ook uit Afrika en voor een klein deel uit Zuid-Amerika. Vanuit Nederland gaan de bloemen voornamelijk in vrachtwagens door naar Europese landen en Rusland. En dat alles supersnel, want de klant wil verse bloemen.

Hierop richt zich het project Weerbare Sierteeltsector, dat wordt gefinancierd door middel van de versterkingsgelden. Gemeenten, politie, Royal Flora Holland, Belastingdienst, OM, Douane en de RIEC's Den Haag en Amsterdam-Amstelland werken in dit project samen om gezamenlijk barrières in te richten tegen ondermijning op de bloemenveiling.

TERUG

Voor de overheid zijn de kleine vliegvelden een zogenaamde witte vlek: een plaats waarop weinig zicht is. Daarom nam het RIEC Brabant-Zeeland het initiatief om alle overheidspartners die betrokken zijn bij Breda International Airport, van oudsher Seppe genoemd, bij elkaar te zetten. En dat waren er nogal wat: de KMar, de douane, de plaatselijke politie, de luchtvaartpolitie, de provincie, de gemeente en natuurlijk havenmeester Jan Voeten zelf. Al deze diensten waren regelmatig op het vliegveld aanwezig, maar tot op dat moment nooit tegelijkertijd.

Er was een groot verschil in perceptie tussen de overheid en de luchthaven, merkte Voeten tijdens die eerste bijeenkomst. “Sommige overheidsdiensten hadden toch wat meer het beeld van een crimineel broeinest. Dat beeld was en is er bij ons niet. Maar deze samenwerking heeft ons wel geleerd om anders te kijken naar onze luchthaven. We willen de drempel voor criminelen zo hoog mogelijk maken. We hebben een publieke functie, dus het moet kloppen.” Met behulp van het RIEC probeert Voeten sindsdien de gebruikers en omwonenden van de luchthaven bewust te maken van ondermijning.

Bron: Code Geel

Vliegveld als witte vlek

Aerovista Luchtfotografie / Shutterstock.com

TERUG

Witwassen en hennepcultuur in het Westland

Twee Naaldwijkers, een Schiedammer en een persoon uit Tuk (Overijssel) zijn op 24 juni aangehouden bij een landelijke actie tegen ondermijnende criminaliteit. In totaal waren er verspreid over Nederland invallen in 25 panden, waarvan drie woningen en drie bedrijfspanden in de regio Den Haag-Rotterdam. Daarbij werden tienduizenden euro's contant geld, tasers, een vuurwapen, pepperspray, hennepdrogerijen en hennepplantages in Schiedam en Steenwijk (ruim 400 en 1200 planten en 200 stekken) aangetroffen. Naast de vier aanhoudingen hebben meerdere mensen een proces-verbaal gekregen.

Volgens burgemeester Bouke Arends is Westland in dit onderzoek het 'schakel- én centrale punt van ondermijnende criminaliteit' en daarom moest er worden ingegrepen. Zo werd er onder meer gecontroleerd op de illegale huisvesting en uitbuiting van arbeidsmigranten, leegstaande panden, hennepkweek en -handel, witwassen, fiscale misstanden en overtreding van regels op andere gebieden.

Ook werden mensen met een crimineel verleden, van wie vermoed wordt dat ze nog steeds actief zijn, onderzocht. Er werd op meerdere plekken in Westland binnengevallen, waaronder in een bedrijfspand in Naaldwijk. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit legde twee boetes op bij een horecagelegenheid in Hoek van Holland.

De inval is onderdeel van een grote actie van de gemeenten Westland, Rotterdam, Brielle, Schiedam en Maassluis. In samenwerking met de politie Den Haag en Rotterdam, douane, inspectie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, UWV en omgevingsdiensten wordt er opgetreden tegen ondermijnende criminaliteit in de provincie Zuid-Holland. Gezamenlijk werkten zij in deze RIEC-casus, waarbij RIEC Rotterdam en RIEC Den Haag betrokken waren, een half jaar aan dit onderzoek, maar het individueel doorlichten van de verdachten loopt al veel langer.

Bron: Algemeen Dagblad

“Drugscriminaliteit is vaak regionaal, nationaal of internationaal georiënteerd, maar heeft altijd een lokale component. Dat zien we heel duidelijk in het buitengebied, waar we recent bijvoorbeeld in een schuur tussen de weilanden een drugslab aantreffen met verdachten uit Colombia, Mexico en de VS. Soms zijn het zelfs labs voor drugs waarvan we weten dat ze in Nederland niet of nauwelijks gebruikt worden. De aanpak begint met een goede, lokale, informatiepositie. Alleen als we de informatie van alle partners delen en analyseren kunnen we spijkers met koppen slaan.”

Albert Bootsma, hoofd RIEC Oost-Nederland

Controle op Calluna

Een controle op een vakantiepark is voor een burgemeester geen eenvoudige klus. Dat ervaren ook Hans Vroomen, burgemeester van Ommen, bij de voorbereidingen van de controle op Calluna-midden. “Je wilt weten wat er speelt, maar geen negatieve stempel drukken op het park of het Vechtdal.”

Van oudsher is het Vechtdal een populair vakantiegebied, met talloze wandel- en fietsroutes en vele vakantieparken. Niet al deze parken hebben de trek van toeristen naar het zuiden goed doorstaan. Het project Vitale Vakantieparken helpt gemeenten om kwetsbare vakantieparken weer perspectief te geven. “Als je in gesprek wilt met de eigenaren van een vakantiepark over de toekomst, is het heel belangrijk dat je weet wat er speelt én dat je weet met wie je aan tafel zit”, vindt burgemeester Vroomen. “Op Calluna hadden we te weinig zicht. Daarom was een controle noodzakelijk.”

Lees verder

Bron: Samen Sterk

Foto: Annabel Jeurink

TERUG

Achteraf is Vroomen blij met zijn beslissing. “We weten nu zoveel beter wat er speelt op Calluna. Gelukkig zijn er geen ernstige zaken aangetroffen, dat is geruststellend. Wel weten we veel meer over de arbeidsmigranten die er wonen, over de sociale problematiek en over de problemen achter de permanente bewoning. Nu kunnen we veel gericht plannen maken voor een toekomstperspectief en de weg daar naartoe.”

Vroomen is erg onder de indruk van de gedetailleerde analyse die het RIEC op basis van informatie van alle partners aanleverde. “Tot op het niveau van de chalets was in kaart gebracht wat we konden verwachten. Daardoor konden we heel gericht controleren en de juiste partners naar voren schuiven.”

Objectieve kennis & expertise

RIEC's en het LIEC dragen met kennis en expertise bij aan de weerbaarheid van de overheid. Onze specialisten kennen de bestuurlijke instrumenten tot in detail en weten altijd een specialist te vinden uit het netwerk die ze nog iets verder kan brengen. Bij de recent aangepaste Wet Bibob bijvoorbeeld, bestuderen we de nieuwe mogelijkheden nauwgezet, om gemeenten hierover tot in detail te kunnen adviseren.

Bibob en zorgfraude

Maar gemeenten kunnen ook hele praktische hulp krijgen bij het uitvoeren van een Bibob-procedure.

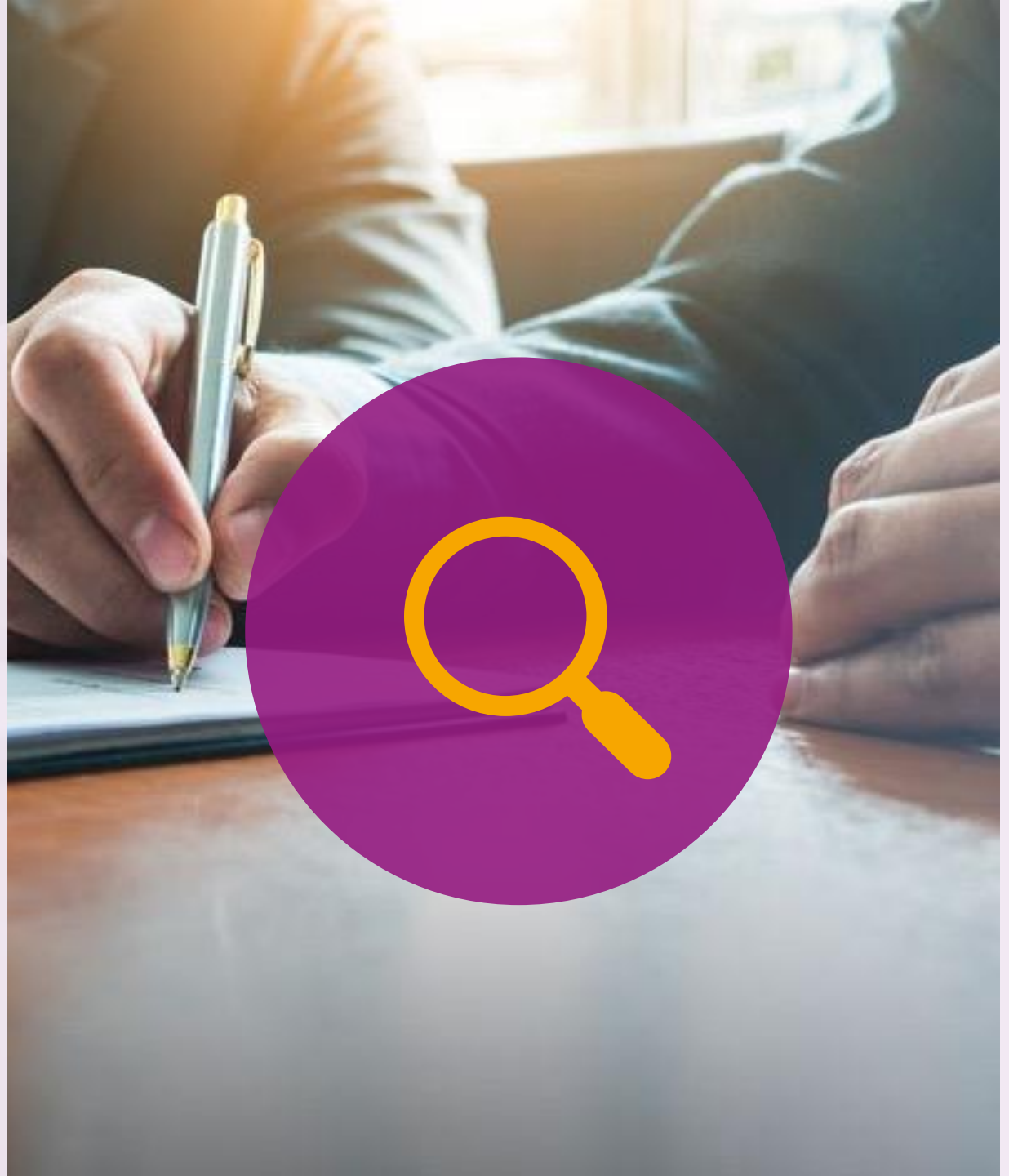
Rellen in de discotheek

Ook houden wij onze partners op de hoogte van actuele ontwikkelingen en effecten van bijvoorbeeld de coronacrisis op ondermijnende criminaliteit. We geven daarbij altijd een handelingsperspectief, bijvoorbeeld in de vorm van een communicatietoolkit gericht op (horeca-)ondernemers.

Weerbare overheid in de coronacrisis

Bibob en zorgfraude

Gemeenten kunnen nu voor alle overheidsopdrachten de Wet Bibob toepassen. Eerder kon dit alleen bij aanbestedingen in de sectoren bouw, milieu en ICT. Dit is vooral een heel belangrijk wapen in de aanpak van zorgfraude. De Wet Bibob is echter alleen van toepassing wanneer sprake is van een overheidsopdracht zoals bedoeld in de Aanbestedingenwet. Hier vallen (semi) open house-constructies, die vaak worden gebruikt voor aanbestedingen in de zorg, niet onder en de Wet Bibob kan dus niet toegepast worden als gekozen wordt voor deze vorm. Vanuit de RIEC's wordt onderzocht of er bij een (semi) open house-constructie andere mogelijkheden zijn om de integriteit van zorgaanbieders aan de voorkant te kunnen toetsen en in te kunnen grijpen wanneer zorgaanbieders tijdens het uitvoeren van het contract niet meer integer zijn.

Een eigenaresse van een restaurant wil een discotheek beginnen. Het plan rammelt nogal en de gemeente heeft twijfels of er geen schijnconstructie achter zit, maar uit het eigen onderzoek in het kader van de Wet Bibob komen geen redenen naar voren om de vergunning te weigeren. Wel wordt, met akkoord van de aanvrager, als voorwaarde in de vergunning opgenomen dat de onderneming eens per jaar haar financiële gegevens aanlevert. Vanaf de eerste avond geeft de discotheek grote problemen; bijna elke uitgaansavond zijn er knokpartijen en er zijn signalen van drugshandel, prostitutie en mensenhandel. De discotheek wordt zelfs tijdelijk gesloten door de burgemeester.

Bij de beoordeling van de financiële gegevens na het eerste jaar, blijken deze niet te kloppen. Ook staat er amper personeel op papier, één van de bedrijfsleiders zou zelfs in zijn vrije tijd fulltime in de disco aan het werk zijn. De vermoedens van een schijnconstructie worden hiermee groter. Als de gemeente wordt getipt over de man die vermoedelijk aan de touwtjes trekt, blijkt uit contact met het RIEC dat die in beeld is bij justitie voor witwassen.

Bron: Jaarverslag 2019

RIEC Oost-Nederland

Lees verder

Rellen in de discotheek

TERUG

Er wordt een integrale RIEC-casus opgestart. Alle informatie van de partners wordt bij elkaar gelegd en geanalyseerd. Hieruit blijkt dat de gemeente de beste mogelijkheden heeft om de zaak aan te pakken. Om verschillende redenen is een nieuw Bibob-onderzoek niet verstandig. De gemeente kijkt samen met het RIEC naar de andere bevoegdheden. Hieruit blijkt dat ze, gezien de veiligheidsproblematiek in en rond de discotheek, voldoende mogelijkheden heeft om de exploitatievergunning in te trekken. Hiermee is door goed te kijken naar de mogelijkheden en bevoegdheden van alle partners een onwenselijke situatie beëindigd.

Bron: Jaarverslag 2019

RIEC Oost-Nederland

Terug

Rellen in de discotheek

TERUG

Limburg int vorderingen

Het RIEC Limburg heeft speciale aandacht voor het ondersteunen van de 31 Limburgse gemeenten bij afpaktrajecten. Uit de jaarrekeningen van gemeenten blijken grote bedragen bij gemeenten open te staan, waarvan een deel van deze oninbare vorderingen op naam staat van bekenden uit het criminele circuit. “Als je ondermijning aanpakt, kun je dit niet laten liggen”, vindt projectleider Luciano Grimaldi van RIEC Limburg. Het RIEC helpt gemeenten om vorderingen met een link naar criminaliteit uit de administratie te filteren en hiermee aan de slag te gaan.

“We hebben bijvoorbeeld geholpen om beslag te leggen op een xtc-pand, omdat de gemeente door noodzakelijke sanering 700.000 euro tegoed had van de eigenaar.” Gemeente en RIEC maakten ook korte metten met een schuld van 100.000 euro, die was ontstaan doordat jarenlang geen toeristenbelasting was afgedragen. Onder andere een dure sportwagen werd afgepakt en daarmee werd de openstaande vordering betaald.

TERUG

Internationaal infoplein

Criminelen trekken graag de grens met Duitsland over, omdat het daar veel lastiger is om hun vermogen in te schatten. Dit betekent dat de Nederlandse overheid niet kan plukken van een Nederlandse crimineel die in Duitsland woont, hoeveel geld deze daar ook verdient. Ook starten Nederlanders met een strafblad graag een bedrijf in Duitsland. Daar zijn ze immers 'schoon' en kunnen ze hun criminele geld ongestoord witwassen. De Nederlands-Duitse driehoek van Enschede en Gronau wil iets doen tegen de 'vlucht over de grens'. De twee gemeenten en de Duitse en Nederlandse politie delen bij wijze van proef informatie en werkwijzen waar (juridisch) mogelijk, op een internationaal informatieplein. Soms is dit al succesvol, zoals in de zaak van de Nederlandse crimineel met een lang strafblad, die in Duitsland een horecazaak wilde beginnen. In Duitsland had hij geen antecedenten, maar was er wel een vermoeden van criminele activiteiten. Nadat de toegestane informatie over hem was uitgewisseld op het infoplein, werd de vergunning in Duitsland geweigerd. Het RIEC Oost-Nederland faciliteert het infoplein.

Daarnaast is er het EURIEC, dat in samenwerking met België en Duitsland (NRW) de internationale bestuurlijke aanpak intensiveert, ondersteund door de universiteiten van Leuven, Maastricht en Keulen. Juridische mogelijkheden en verbetervoorstellen worden geïnitieerd. Inmiddels heeft dit geleid tot een groot aantal handelingsperspectieven, een internationaal begrippenvademecum en ondersteuning in tientallen casussen.

Weerbare overheid in coronacrisis

De coronacrisis zet de overheid onder grote druk. Tegelijkertijd zien we dat de georganiseerde criminaliteit zich razendsnel aanpast aan de omstandigheden en nieuwe manieren ontdekt om snel en makkelijk geld te verdienen. Het RIEC-LIEC signaleert, analyseert en ondersteunt ook nu in de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Naast korte, actuele bulletins met handelingsperspectief bieden we gemeenten en ondernemers communicatietoolkits aan. Hierbij werken we samen met onder andere LTO, ISZW, het aanjaagteam mensenhandel en Koninklijke Horeca Nederland. Samen bewaken we ook in deze crisismaanden de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid.

[Bekijk alle infographics en de toolkit](#)

TERUG

Kennisplatform Ondernijning

Integrale samenwerking is gebaat bij landelijke, integrale kennisdeling. Het Kennisplatform Ondernijning is opgezet door de RIEC's en het LIEC om kennis snel, eenvoudig én veilig met elkaar te delen en zo de 'lerende overheid' te versterken. Het Kennisplatform ondernijning bestaat uit een publiek en een vertrouwelijk gedeelte. Het publieke gedeelte bevat een kennisbank en een module met 24/7 het meest actuele nieuws over ondernijning. Het vertrouwelijke gedeelte is na registratie toegankelijk voor professionals werkzaam bij RIEC-convenantpartners in de aanpak van ondernijning. De kennisbank bevat kennis, verdeeld over ± 20 thema's zoals drugscriminaliteit, witwassen, mensenhandel en OMG. Professionals kunnen hier kennis vinden en hun eigen kennis delen. Ook is er een community-functie waarmee je eenvoudig in contact komt met professionals uit heel Nederland.

TERUG

"Toen werd ik opeens gezocht voor moord..."

"De mensen in de buurt waar ik ben opgegroeid, zorgen voor elkaar. Mijn bejaarde buurvrouw hoefde nooit haar eigen boodschappen te dragen. Ik was goed op school. Ik wilde dokter worden en per se naar het Stedelijk Gym.

Mijn citoscore was hoog, maar ik mocht er niet heen. Ik kreeg het advies mavo/havo. Ik was boos. Toen had ik voor het eerst het idee dat er een systeem bestaat waar je niet tegenop kunt boksen. Ik had geen zin meer in school.

Vanaf mijn 14e kwam ik erachter hoe belangrijk geld is. Vakkenvullen leverde onvoldoende op. Iemand van school vroeg of ik aan hasj kon komen. Mijn vader had een coffeeshop, dus ik wist hoe het werkte. Kende alle poppetjes al, het was een kwestie van mensen benaderen. Het begint klein en daarna ging het hard. Ik zag het als een bedrijfje. Voor ik het wist had ik twee jongens voor me werken. Ging wel naar school, dat was mijn markt. Ik ging zelfs verkopen in het buitenland."

Luister het hele verhaal van Jaghja in de podcast op [Stopondermijningsamen.nl](https://stopondermijningsamen.nl).

Deze nieuwe website, geïnitieerd door RIEC Midden-Nederland, biedt alle RIEC's en hun partners de mogelijkheid om verhalen over ondermijning te delen met het publiek.

De app *Ondermijning*, in dezelfde neutrale huisstijl, is meer gericht op professionals en biedt kennis en actueel nieuws over ondermijning.

Een Pact voor de Rechtsstaat

Ondermijnende criminaliteit is in ons land een hardnekkig probleem. In 'Een Pact voor de Rechtsstaat' wordt beschreven wat er de komende 10 jaar nodig is om de vooraanstaande positie van Nederland in deze globale drugseconomie fors te reduceren.

▼ Nederland als mondiaal drugsknooppunt...

Bronland voor: synthetische drugs en cannabis

Doorvoerhaven voor: cocaïne en heroïne

Global hub voor: synthetische drugs

Economische functies

Georganiseerde drugscriminaliteit levert geldstromen op en daarmee een illegaal kansencircuit. Het gaat om grote sommen geld, zeker afgezet tegen legale inkomsten.

...heeft een olievlekwerking...

De kern van het probleem is niet de drugs zelf, maar de enorme sommen geld die met de illegale productie en handel gepaard gaan. Die oefenen grote aantrekkingskracht uit en hebben een ontwrichtende uitwerking op de samenleving.

► ... en ondermijnende effecten

Maatschappelijke effecten

Crimineel en publiek geweld

Individuele schade

Systeem-schade

Tien jaar

Een sterke terugdringing van drugscriminaliteit in tien jaar

Daarvoor is brede steun vanuit de samenleving nodig

De volgende uitgangspunten zijn daartoe van belang:

De instituties van de rechtsstaat in enge zin zijn de ruggengraat van de aanpak.

De overheid in brede zin dient actief en in samenhang betrokken te zijn.

Repressie en preventie horen onlosmakelijk bij elkaar.

Maatschappelijke coalities tegen ondermijning zijn een noodzakelijke voorwaarde.

► Beoogde effecten van 'Een Pact voor de Rechtsstaat'

- ✓ Een serieuze **vermindering van inbeslagnames** van de verschillende soorten drugs
- ✓ Een wezenlijke **verandering** van de **Nederlandse rol en reputatie** als Europese draaischijf van de drugseconomie
- ✓ Een serieuze **afname** van het aantal aangetroffen **criminele samenwerkingsverbanden**
- ✓ Een wezenlijke **vermindering** van het aantal **buitenlandse rechtshulpverzoeken** aan Nederlandse autoriteiten i.v.m. drugs
- ✓ Een substantiële **vermindering** van **misbruik** van het **Nederlandse financiële** systeem voor witwassen van drugsgeld
- ✓ Een wezenlijke vermindering van de aantrekkingskracht van het **criminele drugssysteem op jongeren**
- ✓ Een serieuze **'denormalisering'** van drugsgebruik in Nederland, getuige o.a. een sterke vermindering van drugresten in afvalwater.

► Uitvoering van het Pact voor de Rechtsstaat

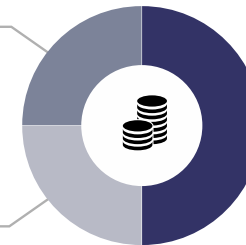
Jaarlijkse bijdrage vanuit de Rijksbegroting

100 miljoen

Gebiedsgebonden sociaalmaatschappelijk initiatief met integratie van justitiële actoren.

100 miljoen

structurele versterking van de regionale en lokale bestuurlijke aanpak

200 miljoen

Versterking van OM, de rechterlijke macht en van de Bijzondere Opsporingsdiensten

'Een Pact voor de Rechtsstaat' is een manifest van Peter Noordanus, voorzitter Strategisch Beraad Ondermijning, en een uitgave van het Aanjaagteam Ondermijning. Het is te bestellen door een e-mail te sturen naar info@aanjaagteamondermijning.nl.

TERUG

Pilot Utrechtse basisscholen moet jeugd leren over drugscriminaliteit

In groep 7 en 8 van de Ariënschool in Hoograven en de Maaspleinschool in Rivierenwijk in Utrecht is de pilot van een nieuw onderwijsprogramma van start gegaan. Met het programma Kapot Sterk willen de gemeente, politie en het Openbaar Ministerie (OM) jeugd bewust maken van de onaantrekkelijke kanten van een loopbaan in de drugscriminaliteit.

Jongeren komen volgens de gemeente soms al jong in aanraking met (drugs)criminaliteit, doordat ze het op straat zien of omdat ze, zonder het zelf te weten, worden gevraagd eraan mee te doen. Doel van het onderwijsprogramma is om bij kinderen op jonge leeftijd te beginnen met het bouwen van weerbaarheid tegen de invloed van drugscriminaliteit.

Het programma is onderdeel van de aanpak Utrecht Zuid, die als doel heeft de ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit in de wijken Hoograven, Rivierenwijk en Kanaleneiland tegen te gaan. De aanpak richt zich vooral op het voorkomen dat jongeren in de drugscriminaliteit belanden. Ook wordt gewerkt aan het verstoren van de criminele netwerken zelf.

Kapot Sterk

Escaperoom 'Foute centen' moet jongeren behoeden voor een criminele carrière

Uit het criminele wereldje stappen is niet eenvoudig. "Criminelen denken dat je dan gaat snitchen en zullen je niet zo maar laten gaan" aldus een student van het Dr. Nassaucollege in Assen. Juist daarom is het van belang te voorkomen dat jongeren een criminele carrière opbouwen. De escaperoom Foute centen van het RIEC Noord draagt daar aan bij.

Om meer zicht te krijgen op het fenomeen 'jonge aanwas' is het RIEC Noord vanuit de versterkingsgelden het project 'Weerbare jeugd' gestart. Doel van dat project is het weerbaar maken van jongeren om zo te voorkomen dat ze afglijden naar de (ondermijnende) criminaliteit.

DOEI!

"Een klusje doen klinkt misschien heel gemakkelijk; dan hoef je niet twee uur lang achter de kassa te zitten. Maar het gaat van kwaad tot erger" waarschuwde burgemeester Out van Assen de jongeren bij de opening van de escaperoom. "In de escaperoom Foute centen leer je om welk type klusjes het gaat, zodat je ze straks kunt herkennen. En zodat je dan ook kunt zeggen: 'Doei, dat ga ik niet doen'."

De escaperoom is inmiddels beschikbaar voor alle middelbare scholen en MBO's in Noord-Nederland.

Sterke luchthaven

De georganiseerde criminaliteit probeert de luchthaven Schiphol en de mensen die daar werken, te misbruiken voor bijvoorbeeld diefstal en smokkel. Daarom werken bedrijven en rechtshandhavers samen om barrières op te werpen tegen deze vorm van ondermijning, onder meer door middel van een campagne voor mensen die werken op Schiphol. Het RIEC Noord-Holland faciliteert en stimuleert deze samenwerking. Ook verzamelt en analyseert het RIEC informatie van de partners en verwerkt deze onder andere in een ondermijningsbeeld voor Schiphol.

Animatie: Ondernijningsbeeld Schiphol

Campagnefilm www.sterkeluchthaven voor mensen werkzaam op Schiphol

“Dat criminelen deze samenleving overnemen is onacceptabel, dat kan en mag niet gebeuren.”

Jos Wiene, burgemeester van Haarlem

TERUG

“Om te komen tot een brede maatschappelijk aanpak van ondermijning is een structurele en systematische samenwerking nodig. Een cruciaal onderdeel daarin is het creëren van een intelligente informatiepositie, ofwel, ‘Integrale Intelligence’. Elke RIEC-partner heeft zicht op een deel van de problematiek. Door gezamenlijk de in de regio spelende fenomenen aan te pakken, krijgen we gestapelde informatie, die ons een volledig, actueel en dynamisch beeld geeft met mogelijk op den duur een voorspellend karakter. Hierdoor kunnen we gericht interventies plegen of barrières opwerpen. Op deze manier pakken we de ondermijnende criminaliteit gezamenlijk en stevig aan.”

Sybrand Buma, burgemeester gemeente Leeuwarden en voorzitter Stuurgroep RIEC Noord.

TERUG

Het notariaat als poortwachter

Als lid van de stuurgroep RIEC Noord is de Drentse Commissaris van de Koning Jetta Klijnsma goed op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van ondermijnende criminaliteit. En die zijn volgens haar zorgelijk. “Zo is Nederland in Europa een draaischijf voor de handel in drugs, zo blijkt keer op keer uit internationale rapporten of onderzoeken. Drugscriminaliteit versterkt andere vormen van criminaliteit: wapenhandel, mensenhandel, witwassen, fraude, et cetera. En dergelijke criminaliteit trekt mensen aan die normaal gesproken niet in de wereld van de georganiseerde criminaliteit terecht zouden komen. Mensen die zich bevinden aan de randen van de samenleving, maar evengoed mensen uit de agrarische sector, elektriciens, makelaars en notarissen. Deze mensen kunnen nuttige diensten verlenen, vrijwillig of onder dwang.”

In gesprek blijven

Klijnsma benadrukt het belang om elkaar met regelmaat te informeren over de ondermijnende activiteiten en de trends en ontwikkelingen daarin. “Ga met elkaar in gesprek over de actieve rol die een notaris kan spelen bij het signaleren en voorkomen van ondermijnende activiteiten. Want alleen samen kunnen we een vuist maken tegen de ondermijning in ons land, provincie, stad en dorp. Dit maatschappelijk probleem vraagt om een maatschappelijke reactie en dat vraagt een actieve rol van de overheid, maatschappelijke organisaties én het bedrijfsleven. Ook van de notariaten.”

Strijd tegen fout geld

Snel veel fout vermogen afpakken.

Dat is het doel van de versterkingspijler Integraal Afpakken in Rotterdam. Het integrale afpakproject Confisq is hiervan een succesvol voorbeeld: binnen drie weken na de start was de eerste 70 miljoen euro al binnen.

Bron: Code Geel

“Onze Confisq-tafel is de plek waar het allemaal gebeurt”, vertelt projectleider en officier van justitie Harry van Galen. “We zitten daar met alle partners letterlijk aan tafel en bespreken signalen. We staan open voor alle soorten informatie. Of die nu van één van de partners komt of van de groenteboer op de hoek.” Aan de Confisq-tafel zitten de projectleider, die tevens het Openbaar Ministerie vertegenwoordigt, politie, gemeente, FIU, RIEC Rotterdam, Belastingdienst en FIOD. “We delen informatie, die door het RIEC wordt geanalyseerd en verrijkt, en toetsen of een casus geschikt is voor ons project. Valt er op korte termijn iets af te pakken? Dan gaan we er meteen mee aan de slag.”

In de regio Rotterdam wordt fors ingezet op afpakken van crimineel vermogen. Inmiddels zijn vele miljoenen afgepakt, geld dat uiteindelijk terugvloeit naar de staatskas en de burger. Zo merkt de crimineel dat criminaliteit niet loont.

TERUG

“Drugs zijn in regio Rotterdam een hot topic. De Rotterdamse haven en omliggende gebieden zijn doordrongen van de georganiseerde drugscriminaliteit; drugs worden hier ingevoerd, doorgevoerd en uitgevoerd. Drugs zijn van alle tijden maar ondermijnen de overheid en het bedrijfsleven. De versterkingspijlers Vastgoed, Haven en Dynamisch Regionaal Integraal Ondermijningsbeeld (DRIOB) ontwikkelen methodieken om aan de voorkant van het probleem te komen. Het samenwerken met private partijen is daarbij onmisbaar. Gezamenlijk brengen zij kwetsbaarheden in kaart, bijvoorbeeld ten aanzien van de import van goederen. Zo is er samengewerkt om te voorkomen dat men ongezien het haven terrein op kan komen. Naast de preventieve kant wordt repressief opgetreden door vastgestelde criminele netwerken aan te pakken.”

Winnifred Laman-Soto, hoofd RIEC Rotterdam

TERUG

